

Sameparlamentarikerkonferansen samlet i Trondheim/Tråante den 7 februari 2017 dryftat frågan om sanning och försoning för det samiska folket och vill framföra följande:

Vi påpekar att samerna som ett eget folk och som urfolk, i ett nationellt och gränsöverskridande perspektiv, har rätt till självbestämmande och rätt att känna till sin egen historia, att existera som ett samiskt folk, och bestämma över sin egen utveckling och prioriteringar;

Vi framhåller att samerna är ett folk bosatt i staterna Finland, Norge, Ryssland och Sverige, som i olika omfattning har varit utsatt för, eller fortfarande utsätts för, staternas assimileringprocesser på ett sätt som upplevs som negativt av det samiska folket och civilsamhället på nationell och internationell nivå;

Vi framhåller att respektive staters assimileringprocesser har drabbat samerna kollektivt och individuellt både i ett nationellt och i ett gränsöverskridande perspektiv, som ett folk, ett urfolk och en minoritet, oberoende av geografi, ålder, kön eller funktionshinder, och inom civila, politiska, ekonomiska, kulturella och sociala rättighetsområden;

Vi framhåller att vi fortfarande inte har lyckats uppnå reell jämlikhet och likvärdighet mellan det samiska folket och majoritetsbefolkningen i de respektive staterna;

Vi påpekar att assimileringpolitiken mot det samiska folket har hindrat utvecklingen och reell jämlikhet och likvärdighet mellan det samiska folket och civilsamhället i övrigt på lokal, nationell, regional, gränsöverskridande och internationell nivå;

Vi påpekar också behovet av att inleda kulturellt anpassade processer som garanterar kompetens och kunskap om samiska förhållanden, för att lyfta upp i ljuset och dokumentera historiska och existerande assimileringprocesser och – politik gentemot det samiska folket, och lyfta upp i ljuset vilka konsekvenser sådana processer och sådan politik kan ha haft och fortfarande har för det samiska folket, för nuvarande och framtida generationer. För att uppnå försoning, måste vi först genom en sanningsprocess;

Vi hävdar att acceptans, erkännande och försoning inte bara handlar om förhållandet mellan samer och icke-samer, men lika om godkännande och erkännande att assimilering påverkade olika samer och olika samhällen på olika sätt. Det måste finnas en större öppenhet om mångfalden och skillnader i samers och samiska lokalsamhällens erfarenheter, berättelser och beskrivningar av verkligheten i samband med assimilering och dagens verklighet;

Vi anser det som viktigt att inleda försoningsprocesser som underlättar och avhjälpes den negativa utveckling och de konsekvenser som det samiska folket utsatts för genom assimileringprocesserna, både på kollektiv och individuell nivå. Vi förväntar oss att sannings- och försoningsprocessen leder också till upprättelse för det samiska folket;

Vi beslutar att kartlägga sannings- och försoningsprocesser som redan inletts och stödja dessa.

Vi uppmanar respektive stater, att i samråd med respektive sameting enas om metoder och villkor för att påbörja sannings- och försoningsprocesser, enskilda ska ha möjlighet att frivilligt delta i processen och erbjudas psykologiskt stöd under tiden, och det ska avsättas tillräckliga mänskliga, tekniska och finansiella resurser till detta arbete;

Vi hänvisar till Sannings- och försoningskommissionens arbete i Kanada och kommissionens rapport och resultat och hur detta arbete har följts upp på nationell nivå och bland urfolken själv, som på

många sätt kan tas fram som goda exempel och vara modeller för en framtida samisk sannings- och försoningsprocesser i samiska områden och nordiska länder.

Vi förpliktar oss att informera om utvecklingen av sannings- och försoningsprocesser, och till att medverka till att sådana processer inleds nationellt och i gränsöverskridande regi där det är nödvändigt;

Vi förväntar oss att målet med sannings- och försoningsprocessen är att granska och dokumentera historiskt förtryck och övergrepp och brott på mänskliga rättigheter, att förklara hur detta påverkar det samiska folket och våra samhällen i dag, och att föreslå hur förhållandet mellan det samiska folket, staterna och samerna sinsemellan kan stärkas;

Vi förväntar oss också att resultaten från sannings- och försoningsprocesserna ska vara att staterna tar ansvar och i samråd med sametingen, stärker samernas ställning som ett folk i de nordiska länderna;

Vi framhåller att för att uppnå reell jämlikhet och likvärdighet måste internationellt erkända och bindande mänskliga rättigheter och urfolksrättigheter respekteras och implementeras på lokal, nationell, regional, gränsöverskridande och internationell nivå, i synnerhet urfolksdeklarationen.